

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

7 юни 2016 година*

„Преюдициално запитване — Регламент (ЕС) № 604/2013 — Определяне на държавата членка, компетентна да разгледа молба за убежище, подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава — Член 12 — Издаване на разрешения за пребиваване или визи — Член 27 — Способ за защита — Обхват на съдебния контрол“

По дело C-63/15,

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Rechtbank Den Haag (Хагски окръжен съд, Нидерландия) с акт от 2 февруари 2015 г., постъпил в Съда на 12 февруари 2015 г., в рамките на производство по дело

Mehrdad Ghezlbash

срещу

Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: К. Lenaerts, председател, А. Tizzano, заместник-председател, R. Silva de Lapuerta, L. Bay Larsen (докладчик), J. L. da Cruz Vilaça, Ал. Арабаджиев, С. Toader, D. Šváby и F. Biltgen, председатели на състави, J.-C. Bonichot, М. Safjan, Е. Jarašiūnas, С. G. Fernlund, С. Vajda и S. Rodin, съдии,

генерален адвокат: г-жа Е. Sharpston,

секретар: г-жа М. Ferreira, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 15 декември 2015 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за г-н Ghezlbash, от Y. G. F. M. Coenders, P. J. Schüller и A. Eikelboom, advocaten,
- за нидерландското правителство, от К. Bulterman, Н. Stergiou и В. Koorman, в качеството на представители,
- за чешкото правителство, от М. Smolek и J. Vlácil, в качеството на представители,
- за гръцкото правителство, от М. Michelogiannaki, в качеството на представител,

* * Език на производството: нидерландски.

- за френското правителство, от F. X. Bréchet и D. Colas, в качеството на представители,
- за шведското правителство, от г-жа A. Falk, в качеството на представител,
- за Европейската комисия, от M. Condou-Durande, R. Troosters и K. Simonsson, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 17 март 2016 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Запитването се отнася до тълкуването на член 27 от Регламент (ЕС) № 604/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство (ОВ L 180, стр. 31).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между г-н Mehrdad Ghezelbash, ирански гражданин, и Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (държавният секретар по въпросите на сигурността и правосъдието, Нидерландия) (наричан по-нататък „държавният секретар“) по повод на решението на последния да отхвърли молбата на г-н Ghezelbash да му бъде издадено разрешение за временно пребиваване като бежанец.

Правна уредба

Регламент (ЕО) № 343/2003

- 3 Член 19, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕО) № 343/2003 на Съвета от 18 февруари 2003 година за установяване на критерии и механизми за определяне на държава членка, компетентна за разглеждането на молба за убежище, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета страна (ОВ L 50, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 56), гласи:

„1. Когато замолената държава членка приеме, че следва да поеме отговорността за молител, държавата членка, в която е била подадена молбата за убежище, информира търсещия убежище за решението да не разглежда молбата и за задължението да предаде търсещия убежище на компетентната държава членка.

2. Решението по параграф 1 съдържа мотивите, на които се основава. [...] Това решение подлежи на обжалване или преразглеждане. Това обжалване или преразглеждане няма суспендиращ ефект върху изпълнение на прехвърлянето, освен ако съдилищата или компетентните органи не вземат такова решение за всеки случай поотделно, в случай че националното законодателство позволява това“.

Регламент № 604/2013

4 Съображения 1, 4, 5, 9, 19 и 40 от Регламент № 604/2013 гласят:

„(1) Регламент [№ 343/2003] [подлежи на] нееднократно и съществено измен[ение] [...]

[...]

(4) В заключенията [на Европейският съвет по време на специалната му среща в Тампере на 15 и 16 октомври 1999 г.] също така се посочва, че [общата европейска система за убежище] трябва да включва в краткосрочен план ясен и работещ метод за определяне на държавата членка, която е компетентна за разглеждането на молба за убежище.

(5) Един подобен метод трябва да се основава на обективни, справедливи критерии както за държавите членки, така и за заинтересованите лица. По-специално, той трябва да даде възможност бързо да се определи компетентната държава членка, така че да се гарантира ефективен достъп до процедурите за предоставяне на международна закрила, без да се компрометира целта за бърза обработка на молбите за международна закрила.

[...]

(9) С оглед на резултатите от направената оценка на прилагането на инструментите от първата фаза е уместно на този етап да бъдат потвърдени принципите, залегнали в Регламент [№ 343/2003], като едновременно с това въз основа на натрупания опит бъдат предприети необходимите подобрения за повишаването на ефективността на системата от Дъблин и предоставената в рамките на тази система защита на кандидатите [...]

[...]

(19) За да се гарантира ефективната защита на правата на засегнатите лица, следва да бъдат установени законови гаранции и право на ефективна правна защита по отношение на решения, засягащи прехвърляния в компетентната държава членка[,] по-специално в съответствие с член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз. За да се гарантира спазването на международното право, ефективната правна защита следва да включва както разглеждането на прилагането на настоящия регламент, така и на законовата и фактическа ситуация в държавата членка, в която е прехвърлен кандидатът.

[...]

(40) Доколкото целта на настоящия регламент, а именно — установяването на критерии и механизми за определяне на държавата членка, която е компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или лице без гражданство, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки и следователно поради обхвата и последиците на настоящия регламент може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 [ДЕС]. [...]

5 Член 3, параграфи 1 и 2 от този регламент гласи:

„1. Държавите членки разглеждат всяка молба за международна закрила на гражданин на трета държава или на лице без гражданство, който подава молба на територията на която и да било от тях, включително на границата или в транзитните зони. Молбите се разглеждат от една-единствена държава членка, а именно от онази, за която критериите, предвидени в глава III, сочат, че е компетентна за това.

2. Когато не може да бъде посочена компетентна държава членка, на основата на критериите, изброени в настоящия регламент, първата държава членка, пред която е представена молбата за международна закрила, е компетентна за разглеждането ѝ.

Когато е невъзможно кандидатът да бъде прехвърлен в първоначално посочената за компетентна държава членка, тъй като са налице основателни опасения да се смята, че в тази държава членка съществуват системни недостатъци в процедурата по предоставяне на убежище и на условията за приемане на кандидати, което създава риск от нечовешко или унижително отношение по смисъла на член 4 от Хартата на основните права на Европейския съюз, определящата държава членка продължава да разглежда критериите, предвидени в глава III, за да установи дали друга държава членка може да бъде посочена за компетентна.

Когато прехвърлянето не може да се осъществи съгласно настоящия параграф към никоя държава членка, посочена въз основа на предвидените в глава III критерии, или към първата държава членка, в която е подадена молбата, определящата държава членка става компетентна държава членка“.

6 Член 4, параграф 1 от посочения регламент предвижда:

„От момента на подаването в държава членка на молбата за международна закрила по смисъла на член 20, параграф 2, компетентните органи на тази държава членка информират кандидата за прилагането на настоящия регламент, и по-специално относно:

[...]

б) критериите за определяне на компетентната държава членка, йерархията на тези критерии на различните етапи на процедурата и тяхната продължителност, включително фактът, че молба за международна закрила, подадена в дадена държава членка, може да доведе до това тази държава членка да стане компетентна по смисъла на настоящия регламент, дори и ако тази компетентност не произтича от посочените критерии;

в) индивидуалното интервю съгласно член 5 и възможността да се предостави информация за присъствието на членове на семейството, роднини или други близки в държавите членки, включително начините, по които кандидатът може да подаде тази информация;

г) възможността за обжалване на решение за прехвърляне и ако е приложимо — възможността за искане на спиране на прехвърлянето;

[...]“.

7 Член 5, параграфи 1—3 и 6 от същия регламент гласи:

„1. С цел да улесни процеса на определянето на компетентната държава членка, определящата държава членка провежда индивидуално интервю с кандидата. Освен това интервюто дава възможност информацията, предоставена на кандидата в съответствие с член 4, да бъде правилно разбрана.

2. Индивидуалното интервю може да не бъде проведено, ако:

- а) кандидатът се е укрил; или
- б) след като е получил информацията, посочена в член 4, кандидатът вече е предоставил по друг начин информацията, необходима за определяне на компетентната държава членка. Държавата членка, която не провежда интервюто, дава на кандидата възможност да представи всякаква допълнителна информация, която е от значение за правилното определяне на компетентната държава членка, преди да бъде взето решение за прехвърляне на кандидата в компетентната държава членка съгласно член 26, параграф 1.

3. Индивидуалното интервю се провежда своевременно и при всички случаи преди вземането на решение за прехвърляне на кандидата в компетентната държава членка съгласно член 26, параграф 1.

[...]

6. Държавата членка, провеждаща индивидуалното интервю, изготвя писмено резюме на интервюто, съдържащо поне основната информация, предоставена от кандидата по време на интервюто. Това резюме може да бъде под формата на доклад или на стандартен формуляр. Държавата членка прави необходимото кандидатът и/или правният съветник или друг консултант, който представлява кандидата, своевременно да има достъп до резюмето“.

8 За целите на определянето на компетентната държава членка по смисъла на член 3, параграф 1 от Регламент № 604/2013, в глава III от същия се съдържа списък с обективни и йерархично подредени критерии.

9 Член 7, параграф 1 от този регламент предвижда:

„Критериите за определяне на компетентната държава членка се прилагат в последователността, в която са изложени в настоящата глава“.

10 Член 12, параграфи 1 и 4 от посочения регламент гласи:

„1. Ако кандидатът притежава валиден документ за пребиваване, държавата членка, която е издала документа, е компетентна за разглеждането на молбите за международна закрила.

[...]

4. Когато кандидатът притежава само един или няколко документа за пребиваване, чиято валидност е изтекла по-малко от две години преди това или една или няколко визи, чиято валидност е изтекла по-малко от шест месеца преди това и които на практика са му позволили да влезе на територията на държава членка, параграфи 1, 2 и 3 се прилагат дотогава, докато кандидатът не напусне територията на държавите членки.

[...]“.

11 Глава IV от същия регламент урежда правилата за събиране със зависимите лица и дискреционните клаузи.

12 Член 21 от Регламент № 604/2013 гласи следното:

„1. Когато държава членка, пред която е била подадена молба за международна закрила, счита, че друга държава членка е компетентна за разглеждането на молбите, тя може възможно най-бързо и при всички случаи в тримесечен срок от датата, на която молбата е бил[a] подадена по смисъла на член 20, параграф 2, да поиска от другата държава членка да поеме отговорността за кандидата.

[...]

3. В случаите, посочени в параграфи 1 и 2, искането за поемане на отговорността от друга държава членка се прави чрез представяне на стандартен формуляр, като то включва преките или косвени доказателства, така както са описани в двата списъка по член 22, параграф 3, и/или останалите реквизити на декларацията на кандидата, даващи възможност на органите на замолената държава членка да проверят[...] дали тя е компетентна на основата на критериите, установени в настоящия регламент.

[...]“.

13 Член 22, параграфи 2—5 от този регламент предвижда:

„2. В рамките на процедурата за определяне на компетентната държава членка, се използват преки и косвени доказателства.

[...]

4. Изискването на доказателства не бива да надхвърля необходимото за правилното прилагане на настоящия регламент.

5. При липса на формално доказателство замолената държава членка признава компетентността си, ако косвените доказателства са логически последователни, могат да бъдат проверени и са достатъчно подробни, за да се установи компетентността“.

14 Член 26 от посочения регламент гласи:

„1. Когато замолената държава членка се съгласи да поеме отговорността или да приеме обратно кандидат [...], молещата държава членка[...] уведомява засегнатото лице за решението да го прехвърли в компетентната държава членка и, където това е необходимо, че тя няма да разглежда неговата молба за международна закрила [...]

2. Решението по параграф 1 съдържа също информация относно съществуващите средства за правна защита, включително относно правото да се изисква суспензивно действие, където е приложимо, и за сроковете за използването на подобни средства за правна защита и относно срока за осъществяване на прехвърлянето [...]

Държавите членки правят необходимото засегнатите лица заедно с решението по параграф 1 да получават информация за лицата и организациите, които могат да им предоставят правна помощ, ако тази информация все още не е съобщена.

3. Когато засегнатото лице не е подпомагано или представлявано от правен съветник или друг консултант, държавите членки го уведомяват за основните елементи от решението, което винаги включва информация за съществуващите средства за правна защита и сроковете за използването на подобни средства, на език, който засегнатото лице разбира или който с основание се предполага, че разбира“.

15 Член 27 от същия регламент гласи следното:

„1. Кандидатът [...] има[...] право на ефективна правна защита под формата на право на обжалване или на преразглеждане пред съд или правораздавателен орган на решението за прехвърляне по отношение на неговите правни и фактически основания.

2. Държавите членки осигуряват приемлив срок, в рамките на който засегнатото лице може да упражни правото на ефективна правна защита съгласно параграф 1.

3. За целите на обжалването или преразглеждането на решението за прехвърляне, държавите членки предвиждат в националното си право, че:

а) жалбата или искането за преразглеждане предоставя на засегнатото лице правото да остане във въпросната държава членка до произнасянето по жалбата или искането за преразглеждане; или

б) прехвърлянето спира автоматично, като това спиране изтича след определен разумен срок, през който съд или правораздавателен орган след задълбочено и изчерпателно разглеждане на молбата за спиране е взел решение дали да постанови суспензивно действие на дадена жалба или искане за преразглеждане; или

в) на засегнатото лице се предоставя възможност да подаде молба в разумен срок до съд или правораздавателен орган за спиране на изпълнението на решение за прехвърляне до произнасянето по неговата жалба или искане за преразглеждане. Държавите членки гарантират, че съществува ефективна правна защита, като спират прехвърлянето до вземането на решение по първата молба за спиране. Всяко решение [по молбата] за спиране на изпълнението на решението за прехвърляне се взема в разумен срок, който същевременно позволява задълбочено и изчерпателно разглеждане на молбата за спиране. В решението да не се спиране изпълнението на решение за прехвърляне се посоч[в]ат мотивите за вземането му.

4. Държавите членки могат да предвидят, че компетентните органи могат да решат служебно да спрат изпълнението на решение за прехвърляне до произнасянето по жалбата или искането за преразглеждане.

5. Държавите членки гарантират на засегнатото лице достъп до правна помощ, а когато това се налага, и до езикова помощ.

6. Държавите членки гарантират при поискване безплатна правна помощ на засегнатото лице, когато то не е в състояние да поеме разходите, свързани с нея [...]“.

16 Член 29, параграф 1 от Регламент № 604/2013 гласи:

„Предаването на кандидата [...] от молещата държавата членка на компетентната държава членка се осъществява [...] веднага щом това бъде практически възможно и най-късно в шестмесечен срок от приемането на искането от друга държава членка да поеме отговорността или да приеме обратно въпросното лице или на крайното решение по обжалване или по преразглеждане в случай на суспензивно действие в съответствие с член 27, параграф 3.

[...]“.

17 Член 36, параграфи 1 и 4 от този регламент предвижда:

„1. Държавите членки могат да установяват помежду си на двустранна основа административни договорености във връзка с практическите подробности по изпълнението на настоящия регламент с цел да улеснят неговото прилагане и да повишат неговата ефективност. Тези договорености могат да имат за предмет:

- а) обмен на служители за връзка;
- б) опростяване на процедурите и скъсяване на сроковете за предаване и разглеждане на исканията за поемане на отговорността или за обратно приемане на кандидати.

[...]

4. Ако Комисията счита, че посочените в параграф 1, буква б) договорености са несъвместими с настоящия регламент, тя уведомява в разумен срок съответните държави членки. Държавите членки предприемат в разумен срок необходимите стъпки за внасяне на изменения във въпросната договореност по такъв начин, че да премахнат забелязаните несъответствия“.

18 Член 37 от посочения регламент предвижда, че ако не могат да решат спор, свързан с прилагането на същия регламент, държавите членки могат да прибегнат до процедурата за уреждане на спорове.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

19 След като на 3 март 2014 г. е изслушан от нидерландските власти, на 4 март 2014 г. г-н Ghezelbash подава молба до тях да му издадат разрешение за временно пребиваване като бежанец.

20 След като справка във Визовата информационна система на Европейския съюз (ВИС) показва, че външното представителство на Френската република в Иран е издало на г-н Ghezelbash виза за периода от 17 декември 2013 г. до 11 януари 2014 г., държавният секретар сезира френските власти на 7 март 2014 г. с искане да поемат отговорност за заинтересованото лице на основание на Регламент № 604/2013.

21 На 5 май 2014 г. френските власти уважават направеното искане.

22 На 15 май 2014 г. г-н Ghezelbash отново е изслушан от нидерландските власти и съответно е разпитан от тях по-задълбочено. В становище от 20 май 2014 г. той иска от държавния секретар да разгледа молбата му за убежище по удължената процедура за молби за убежище, за да му даде възможност да представи оригинални документи, доказващи, че е бил обратно в Иран в периода от 19 декември 2013 г. до 20 февруари 2014 г., тоест след престоя му във Франция, което според това лице означава, че последната държава членка не е компетентна да разгледа молбата му за убежище.

23 С решение от 21 май 2014 г. държавният секретар отхвърля молбата на г-н Ghezelbash да му бъде издадено временно разрешение за пребиваване като бежанец.

24 На 22 май 2014 г. г-н Ghezelbash обжалва това решение и иска от съдията, разглеждащ обезпечителните производства в Rechtbank Den Haag (Хагски окръжен съд, Нидерландия), да постанови временна мярка. Освен това на 28 май 2014 г. представя различни косвени

доказателства, за да докаже, че след престоя си във Франция е бил обратно в Иран, а именно декларация от неговия работодател, медицинско удостоверение и договор за продажба на недвижим имот.

- 25 С решение от 13 юни 2014 г. съдията, разглеждащ обезпечителните производства в *Rechtbank Den Haag* (Хагски окръжен съд), уважава искането на г-н *Ghezelbash* за постановяване на временна мярка и спира изпълнението на решението на държавния секретар от 21 май 2014 г.
- 26 Запитващата юрисдикция смята, че това решение подлежи на отмяна поради неполагане на дължимата грижа от страна на администрацията и пороци в мотивите, доколкото държавният секретар е трябвало да разгледа молбата за убежище на г-н *Ghezelbash* по удължената процедура за молби за убежище, за да може да вземе предвид всички представени от последния документи. Същевременно тази юрисдикция счита, че за да се прецени дали правните последици на отмененото решение трябва да бъдат запазени, следва да се установи и дали г-н *Ghezelbash* има право да оспорва компетентността на Френската република да разгледа молбата му за убежище, след като тази държава членка е приела, че е компетентна.
- 27 Освен това тази юрисдикция подчертава, че по време на интервюто от 3 март 2014 г. г-н *Ghezelbash* е бил уведомен толкова общо за задължението си да представи доказателства с оглед на определянето на компетентната държава членка, че не може да бъде упрекван в това, че не е представил на този етап на процедурата документите, които е представил впоследствие. Следователно искането за поемане на отговорност, отправено до френските власти, било преждевременно, или най-малкото непълно, и съответно същите се произнесли по искането, без да са се запознали с представените от търсещото убежище лице документи.
- 28 При тези обстоятелства *Rechtbank Den Haag* (Хагски окръжен съд) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Какъв е обхватът на член 27 от Регламент № 604/2013, евентуално във връзка със съображение 19 от този регламент?

Следва ли да се приеме, че на основание на този член в случай като настоящия — в който едва след положителния отговор на искането за поемане на отговорността да бъде разгледана молба за предоставяне на убежище чужденецът се запознава с това искане и представя доказателства, които биха могли да дадат основание да се смята, че компетентна да разгледа молбата за предоставяне на убежище е не замолената държава членка, а молещата държава членка, като впоследствие молещата държава членка нито проверява, нито представя тези документи на замолената държава членка — търсещото убежище лице разполага с (ефективни) способности за правна защита, които му позволяват да обжалва или да иска преразглеждане на прилагането на критериите за определяне на компетентната държава, посочени в глава III от Регламент № 604/2013?

2) В случай че чужденецът по принцип не може да се позовава на неправилното прилагане на критериите за определяне на компетентната държава членка нито на основание на Регламент № 604/2013, нито на основание на Регламент № 343/2003, когато замолената държава членка е дала положителен отговор на искане за поемане на отговорност, следва ли да се приеме за правилно становището на ответника, че изключение от този принцип е възможно единствено в свързани със семейството хипотези по смисъла на член 7 от Регламент № 604/2013, или и други особени факти и обстоятелства могат да са основание за чужденеца да се позове на неправилното прилагане на критериите за определяне на компетентната държава членка?

3) Ако отговорът на втория въпрос е в смисъл, че извън свързаните със семейството хипотези чужденецът може да се позовава на неправилното прилагане на критериите за определяне на компетентната държава членка и при наличието на други обстоятелства, възможно ли е фактите и обстоятелствата, описани в [точка 27 от настоящото решение], да представляват такива особени факти и обстоятелства?“.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

- 29 С първия си въпрос запитващата юрисдикция пита по същество дали член 27, параграф 1 от Регламент № 604/2013, с оглед на съображение 19 от него, трябва да се тълкува в смисъл, че при обстоятелства като тези по главното производство търсещото убежище лице може да обжалва издаденото спрямо него решение за прехвърляне, като изтъкне неправилно прилагане на някой от критериите за компетентност по глава III от посочения регламент, и в частност на критерия за издадена виза, предвиден в член 12 от същия регламент.
- 30 В член 27, параграф 1 от Регламент № 604/2013 се уточнява, че търсещото убежище лице има право на ефективна правна защита под формата на право на обжалване или на преразглеждане пред съд или друг правораздавателен орган на решението за прехвърляне по отношение на неговите правни и фактически основания.
- 31 От таблицата за съответствие в приложение II от този регламент се вижда, че тази разпоредба съответства на член 19, параграф 2 от Регламент № 343/2003.
- 32 В решение от 10 декември 2013 г., *Abdullahi* (C-394/12, EU:C:2013:813) обаче Съдът приема, че последната разпоредба трябва да се тълкува в смисъл, че търсещото убежище лице може да оспори компетентността на държава членка като държава членка на първото влизане на търсещото убежище лице на територията на Съюза единствено като се позове на съществуването на системни недостатъци на процедурата за предоставяне на убежище и на условията за приемане на търсещи убежище лица в тази държава членка, които недостатъци съставляват сериозни и потвърдени основания да се смята, че това лице би било изложено на реална опасност от нечовешко или унизително отношение по смисъла на член 4 от Хартата на основните права.
- 33 Запитващата юрисдикция се пита доколко това решение е от значение за определянето на обхвата на член 27, параграф 1 от Регламент № 604/2013 при обстоятелства като тези по главното производство.
- 34 Като начало следва да се отбележи, че що се отнася до предоставените на търсещото убежище лице права, Регламент № 604/2013 се различава съществено от Регламент № 343/2003, който е бил приложен по делото, по което е постановено решение от 10 декември 2013 г., *Abdullahi* (C-394/12, EU:C:2013:813).
- 35 Следователно обхватът на обжалването по член 27, параграф 1 от Регламент № 604/2013 трябва да се определи с оглед на текста на разпоредбите на този регламент, на общия му разум, цели и контекст, и по-специално на развитието, което той е претърпял във връзка със системата, от която е част (вж. в този смисъл решение от 10 декември 2013 г., *Abdullahi*, C-394/12, EU:C:2013:813, т. 51).

- 36 От текста на член 27, параграф 1 от посочения регламент е видно, че предвиденото в тази разпоредба право на обжалване трябва да бъде ефективно и че жалбата може да се отнася както до фактически, така и до правни въпроси. Освен това с този текст не се ограничават доводите, които търсещото убежище лице може да излага в това производство по обжалване. Същото важи и за текста на член 4, параграф 1, буква г) от същия регламент, отнасящ се до информацията, която компетентните органи трябва да дадат на съответното лице относно възможността за обжалване на решението за прехвърляне.
- 37 По-конкретно, налага се изводът, че законодателят на Съюза не е предвидил специална, още по-малко изключителна, връзка между средствата за правна защита, установени с член 27 от Регламент № 604/2013, и правилото, вече прогласено в член 3, параграф 2 от този регламент, ограничаващо възможностите за прехвърляне на търсещото убежище лице в първоначално посочената за компетентна държава членка, в случай на системни недостатъци на процедурата за предоставяне на убежище и на условията за приемане на търсещи убежище лица в тази държава членка, създаващи опасност от нечовешко или унижително отношение по смисъла на член 4 от Хартата на основните права.
- 38 Освен това обхватът на контрола при обжалване от страна на търсещото убежище лице на издаденото спрямо него решение за прехвърляне е уточнен в съображение 19 от Регламент № 604/2013, каквото съображение Регламент № 343/2003 не съдържа.
- 39 В това съображение се посочва, че за да се гарантира спазването на международното право, установената с Регламент № 604/2013 ефективна правна защита срещу решения за прехвърляне следва да включва както, от една страна, преценка как е приложен този регламент, така и, от друга страна, преценка каква е законовата и фактическата ситуация в държавата членка, в която е прехвърляно търсещото убежище лице.
- 40 Ако втората спомената в посоченото съображение преценка се свежда до това каква е ситуацията в държавата членка, в която е прехвърляно търсещото убежище лице, и цели в частност да се установи, че прехвърлянето на това лице не е невъзможно по посочените в член 3, параграф 2 от въпросния регламент причини, първата спомената в същото съображение преценка се отнася по-общо до това дали същият регламент е приложен правилно.
- 41 От общия разум на Регламент № 604/2013 следва, че прилагането на същия се крепи основно на провеждането на процес по определяне на компетентната държава членка съобразно критериите по глава III от този регламент.
- 42 В този смисъл съгласно съображения 4, 5 и 40 от Регламент № 604/2013 същият цели да установи ясен и работещ метод за определяне на компетентната да разгледа молбата за убежище държава членка, основан на обективни и справедливи критерии както за държавите членки, така и за заинтересованите лица. От член 3, параграф 1 и член 7, параграф 1 от този регламент по-специално произтича, че компетентна по принцип е тази държава членка, която критериите по глава III от същия регламент сочат. Впрочем в глава IV от последния са уточнени случаите, когато дадена държава членка може в отклонение от тези критерии да бъде приета за компетентна да разгледа молба за убежище.
- 43 Ключовата за прилагането на Регламент № 604/2013 роля на процеса на определяне на компетентната държава членка съобразно критериите по глава III от този регламент се потвърждава от факта, че член 21, параграф 1 от последния позволява на държавата членка, пред която е била подадена молба за международна закрила, да поиска от друга държава членка да поеме отговорността за търсещото убежище лице само ако първата от тези държави членки смята, че втората е компетентна да разгледа тази молба. Освен това в приложение на член 21, параграф 3 от посочения регламент искането за поемане на отговорността за търсещо убежище лице трябва да включва доказателствата, даващи възможност на органите на замолената

държава членка да проверят дали тя е компетентна от гледна точка на критериите, установени в същия регламент. Също така, видно от член 22 от Регламент № 604/2013 отговор на подобно искане се дава след проверка на преките и косвените доказателства, даващи възможност да се приложат критериите по глава III от този регламент.

- 44 При това положение споменаването в съображение 19 от Регламент № 604/2013 на преценката как е приложен този регламент трябва да се разбира — в контекста на предвидената в член 27, параграф 1 от него възможност за обжалване на решението за прехвърляне — като отнасящо се до контрола за правилното прилагане на предвидените в глава III от посочения регламент критерии за определяне на компетентната държава членка, включително на критерия за компетентност по член 12 от същия регламент.
- 45 Този извод се потвърждава от развитието, което с приемането на Регламент № 604/2013 е претърпяла системата за определяне на държавата членка, компетентна да разгледа подадена в една от държавите членки молба за убежище (наричана по-нататък „системата от Дъблин“), както и от преследваните с този регламент цели.
- 46 Така, що се отнася първо до това развитие, следва да се отбележи, че доколкото законодателят на Съюза е установил или укрепил различни права и механизми, осигуряващи участието на търсещите убежище лица в процеса на определяне на компетентната държава членка, Регламент № 604/2013 се различава в значителна степен от Регламент № 343/2003, който е бил приложен по делото, по което е постановено решение от 10 декември 2013 г., Abdullahi (C-394/12, EU:C:2013:813).
- 47 На първо място, член 4 от Регламент № 604/2013 закрепва правото на търсещото убежище лице на информация в частност относно критериите за определяне на компетентната държава членка и йерархията на тези критерии, включително относно това, че подадената в държава членка молба за международна закрила може да доведе до определянето на тази държава членка за компетентна, макар компетентността ѝ да не се основава на тези критерии.
- 48 На второ място, член 5, параграфи 1, 3 и 6 от този регламент предвижда, че държавата членка, определяща компетентната държава членка, провежда своевременно и при всички случаи преди вземането на решение за прехвърляне индивидуалното интервю с търсещото убежище лице, като на лицето или представляващия го съветник се осигурява достъп до резюмето на това интервю. Съгласно член 5, параграф 2 от посочения регламент това интервю може да не бъде проведено, когато търсещото убежище лице вече е предоставило информацията, необходима за определянето на компетентната държава членка, и в този случай съответната държава членка дава на това лице възможност да представи всякаква допълнителна информация, която е от значение за правилното определяне на компетентната държава членка, преди да бъде взето решение за прехвърляне.
- 49 На трето място, съдържащият се в глава VI от Регламент № 604/2013 раздел IV, „Процедурни гаранции“, подробно урежда реда, по който съответните лица биват уведомявани за решенията за прехвърляне, и правилата, приложими във връзка със средствата за правна защита срещу тези решения, докато тези аспекти не са били уточнени в Регламент № 343/2003.
- 50 Видно от член 27, параграфи 3—6 от Регламент № 604/2013, за да бъдат тези средства за правна защита ефективни, търсещото убежище лице трябва в частност да разполага с възможност да подаде молба в разумен срок до съд или друг правораздавателен орган за спиране на изпълнението на решението за прехвърляне до произнасянето по жалбата му, както и с възможност да получи правна помощ.

- 51 От горното следва, че в рамките на Регламент № 604/2013 законодателят на Съюза не само установява — за целите на определянето на компетентната държава членка — организационни правила, уреждащи единствено отношенията между държавите членки, но и приобщава към този процес търсещите убежище лица, като задължава държавите членки да ги информират относно критериите за компетентност и да им дават възможност да представят информацията, необходима за правилното прилагане на тези критерии, и като им осигурява право на ефективна правна защита срещу решението за прехвърляне, с което евентуално може да приключи този процес.
- 52 Що се отнася, второ, до целите, преследвани с Регламент № 604/2013, от съображение 9 от него следва, че този регламент, наред с това да потвърди принципите, залегнали в Регламент № 343/2003, цели да внесе въз основа на натрупания опит необходимите подобрения за повишаването не само на ефективността на системата от Дъблин, но и на предоставената на търсещите убежище лица закрила, като същата по-специално се гарантира със съдебната защита, с която те разполагат.
- 53 Ограничителното тълкуване на обхвата на обжалването по член 27, параграф 1 от Регламент № 604/2013 би могло да попречи на постигането на тази цел, лишавайки от полезно действие останалите права на търсещото убежище лице, закрепени с Регламент № 604/2013. В този смисъл предвидените в член 5 от посочения регламент задължения, а именно да се даде възможност на търсещите убежище лица да представят информацията, необходима за правилното прилагане на установените с този регламент критерии за компетентност, и да се осигури достъп на тези лица до резултатите на проведените за тази цел интервюта, биха били лишени от полезно действие, ако съдебният контрол е изключен в случаите на неправилно — евентуално поради неотчитане на предоставената от въпросните лица информация — прилагане на тези критерии.
- 54 При това положение, както отбелязва генералният адвокат в точка 74 от заключението си, обжалването на основание на Регламент № 604/2013 не бива да бъде сравнявано с т.нар. *forum shopping*, практика, която системата от Дъблин цели да избегне (решение от 21 декември 2011 г., N. S. и др., C-411/10 и C-493/10, EU:C:2011:865, т. 79). Всъщност задачата на сезирания с жалбата съд или друг правораздавателен орган не е да възложи на избрана от жалбоподателя държава членка компетентността да разгледа молбата за убежище, а да провери дали установените от законодателя на Съюза критерии за компетентност са били правилно приложени.
- 55 В това отношение е важно да се посочи, че евентуалното установяване на грешка при разглеждането на такава молба не подкопава принципа на взаимно доверие между държавите членки, който е в основата на общата европейска система за убежище (вж. в този смисъл решение от 10 декември 2013 г., Abdullahi, C-394/12, EU:C:2013:813, т. 52 и 53), тъй като това просто означава, че държавата членка, в която търсещото убежище лице трябва да бъде прехвърлено, не е компетентната държава членка от гледна точка на критериите по глава III от Регламент № 604/2013.
- 56 Що се отнася освен това до посочената в съображение 5 от този регламент цел да се установи метод, който дава възможност бързо да се определи компетентната държава членка и не компрометираща целта за бърза обработка на молбите за убежище, следва без съмнение да се отбележи, че упражняването на правото на съдебна защита евентуално може да отложи във времето окончателното приключване на процеса по определяне на компетентната държава членка.
- 57 Същевременно Съдът вече е приел във връзка с Регламент № 343/2003, че законодателят на Съюза не е възнамерявал да жертва съдебната защита на търсещите убежище лица в полза на изискването за бърза обработка на молбите за убежище (вж. в този смисъл решение от

29 януари 2009 г., Petrosian, C-19/08, EU:C:2009:41, т. 48). Това важи в още по-голяма степен за Регламент № 604/2013, доколкото чрез него законодателят на Съюза значително развива процедурните гаранции, които търсещите убежище лица имат в рамките на системата от Дъблин.

- 58 В това отношение е важно да се отбележи, че опасността процедурата за определяне на компетентната държава членка да продължи твърде дълго поради проверката дали критериите за компетентност са правилно приложени, е ограничена, тъй като тази проверка трябва да бъде извършена при условията на Регламент № 604/2013, и в частност на член 22, параграфи 4 и 5 от него, който предвижда, от една страна, че изискването на доказателства не бива да надхвърля необходимото за правилното прилагане на този регламент, и от друга страна, че при липса на формално доказателство замолената държава членка трябва да бъде призната за компетентна, ако косвените доказателства са логически последователни, могат да бъдат проверени и са достатъчно подробни, за да се установи компетентността ѝ.
- 59 Освен това, що се отнася до опасността да се забави изпълнението на решенията за прехвърляне, от член 27, параграф 3, буква в) от Регламент № 604/2013 е видно, че с уточнението, че държавите членки предвиждат, че на засегнатото лице се предоставя възможност да подаде в разумен срок молба до съд или друг правораздавателен орган за спиране на изпълнението на решение за прехвърляне до произнасянето по предприятието от това лице обжалване, законодателят на Съюза признава, че държавите членки могат да решат, че самото обжалване на решението за прехвърляне не спира прехвърлянето, което поради това може да бъде осъществено, без да се чака изходът от обжалването, стига да не е подадена молба за спиране на изпълнението, или, ако такава е подадена, тя да е отхвърлена.
- 60 Накрая, предвид развитието на системата от Дъблин с Регламент № 604/2013, фактът, че приложимите към молбите за убежище правила са хармонизирани, впрочем в малка степен (вж. в този смисъл решение от 9 ноември 2010 г., В и D, C-57/09 и C-101/09, EU:C:2010:661, т. 114), сам по себе си не е достатъчно основание за тълкуване, което ограничава обхвата на обжалването по член 27 от този регламент.
- 61 С оглед на всички изложени по-горе съображения на първия въпрос следва да се отговори, че член 27, параграф 1 от Регламент № 604/2013, във връзка със съображение 19 от него, трябва да се тълкува в смисъл, че при обстоятелства като тези по главното производство търсещото убежище лице може да обжалва издаденото спрямо него решение за прехвърляне, като изтъкне неправилно прилагане на някой от критериите за компетентност по глава III от посочения регламент, и в частност на критерия за издадена виза, предвиден в член 12 от същия регламент.

По втория и третия въпрос

- 62 Предвид отговора на първия въпрос не следва да се отговаря на втория и третия въпрос.

По съдебните разноски

- 63 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

Член 27, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 604/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство, във връзка със съображение 19 от него, трябва да се тълкува в смисъл, че при обстоятелства като тези по главното производство търсещото убежище лице може да обжалва издаденото спрямо него решение за прехвърляне, като изтъкне неправилно прилагане на някой от критериите за компетентност по глава III от посочения регламент, и в частност на критерия за издадена виза, предвиден в член 12 от същия регламент.

Подписи